

Raadsadres

Uw gegevens

Uw gegevens

Naam Peter Spruijt, namens Stichting Nemo

Uw bericht

Raadsadres Aan de Gemeenteraad van Amsterdam Hierbij ontvangt u in de bijlage een raadsadres van Stichting Nemo waarin wij u verzoeken het besluit van de gemeente Amsterdam ongedaan te maken, om zonder aanleiding of motivatie de huur van het buurttuinhuis en het medegebruik van de buurtmoestuin (samen 'Nemoland Westerpark') op te zeggen op het terrein van Roos schooltuinen in het Westerpark. Ook verzoeken wij u de visie en plannen van Nemo te ondersteunen zoals we die in de bijlage uitwerken. Het gaat immers om gewaardeerde buurtvoorzieningen die door het Stadsdeel gerealiseerd zijn en functioneren als uitwerking van gemeentelijk beleid voor dit gebied (groenbeheer, natuureducatie, buurtparticipatie, visie/inrichtingsplannen, uitgangspunten project Groot Westerpark). De geplande ontruiming is ook strijdig met het Strategisch Huisvestingsplan van de gemeentelijke schooltuinen (Gemeentebld afd. 1, nr. 1197) dat in juli 2019 door u als Gemeenteraad is vastgesteld en die het kader bieden van de Nemo-activiteiten. De voorgestelde ontruiming door de Gemeente is onbillijk, onrechtmatig en onuitvoerbaar, zeker in Corona-tijd. In de bijlage een uitgebreide motivatie van ons raadsadres en achtergrondinformatie. Wij vertrouwen er op dat u de geplande ontruiming kunt voorkomen en de gemeentelijke groenvisie voor dit gebied (zoals Nemo dat samen met andere buurtorganisaties vorm geeft) kunt helpen realiseren. Peter Spruijt namens het bestuur, medewerkers en vrijwilligers van Nemo (Nemoland Westerpark) Overbrakerpad 2, 1014 AZ Amsterdam.

Uw bijlage BEZWAARSCHRIFTgr.pdf

Verzenden

Afhandeling

Referentienummer 5037-7208

ADRES AAN GEMEENTERAAD VAN AMSTERDAM

Op 30 november 2020 heeft de gemeente Amsterdam in de persoon van Annemieke Pappot (gemeentelijk vastgoed) en José Kokken (centrale manager van de gemeentelijke schooltuinen) via MS Teams de huurovereenkomst met Stichting Nemo voor het buurttuinhuis in de voormalige dienstwoning op het terrein van de schooltuinen per 1 maart 2021 opgezegd. En per 15 januari 2021 wordt door de schooltuinen het medegebruik beëindigd van een deel van de schooltuinen door Nemo voor de buurtmoestuin. Voor toelichting, motivatie en meer informatie verwijzen wij naar de bijlage.

Voor Nemo zijn deze gemeentelijke besluiten onbillijk, onrechtmatig en onuitvoerbaar, en maakt Nemo bezwaar tegen deze besluiten op gronden die hierna worden uiteengezet.

Wij verzoeken u de genomen besluiten ongedaan te maken en de uitgangspunten van het beleids/werkplan van Nemo te ondersteunen. In afwachting van uw besluit vragen wij u de opzeggingen op te laten schorten.

Hoewel dit soort besluiten onder het civielrecht vallen en bezwaren via de kantonrechter behandeld worden, is hier sprake van overheidsbesluiten waarvoor de Gemeenteraad verantwoordelijk is of waar de Gemeenteraad invloed op kan uitoefenen, op basis van de volgende argumenten.

- 1. De opzeggingen hebben geen juridische status. De opzeggingen zijn per email bevestigd., maar opzeggingen zijn alleen rechtsgeldig via een aangetekende brief. Die is niet ontvangen.
- 2. De gemeente handelt onzorgvuldig en nalatig omdat beide opzeggingsbrieven per email geen motivatie, overgangsregeling, compensatieregeling en bezwaarmogelijkheid bevatten.
- 3. De opzeggingen zijn strijdig met de beginselen van behoorlijk bestuur omdat de besluiten onevenredig schadelijk zijn voor de Nemo-organisatie en de vrijwilligers.
- 4. De opzeggingen zijn onrechtmatig. Het huurcontract is per 1 februari 2008 afgesloten met het toenmalige Stadsdeel Westerpark voor een periode van 5 jaar. Het gebouw heeft van het stadsdeel een sociaal/culturele bestemming gekregen en is aan Nemo toegewezen als natuur/wandelcentrum. Het huidige Stadsdeel West dient dan ook zelf het besluit te nemen over de toekomst en bestemming van het gebouw. De plannen van de schooltuinen om het pand te bestemmen voor opslag en tijdelijk kantoor past niet in de bestemming van het stadsdeel en wordt gebruikt als gelegenheidsargument.
- 5. Er is geen geldig huurcontract. Het huurcontract is na het verlopen in 2013 niet verlengd. Wel bleef de huurrelatie in tact door het betalen van de huur, maar de gemeente heeft het bezit niet meer onderhouden. Nemo heeft veel geïnvesteerd in het onderhoud van het casco, aanpassingen en verbouwingen. Deze huurrelatie zonder een duidelijke juridische status kan niet zonder geldige motivatie, overleg, compensatie en overgangsregeling beëindigd worden.
- 6. Er is geen enkele dwingende en aantoonbare reden voor de schooltuinen om het gebouw en buurtmoestuin in gebruik te nemen.
- 7. Het medegebruik van een deel van de schooltuinen voor een buurtmoestuin is een initiatief van de toenmalige gebiedsmakelaar voor Westerpark van Stadsdeel West Paul Berkers. Een besluit voor beëindiging van dit medegebruik kan alleen gebeuren in overleg en afstemming met Stadsdeel West.
- 8. De opzeggingen houden geen rekening met de gevolgen van Corona voor buurtorganisaties als Nemo. De Nemo-organisatie heeft grote problemen om de 2^e golf te overleven. Een ontruiming is voor de organisatie zeer schadelijk en betekent het einde van Nemo als maatschappelijke organisatie. De gemeente handelt tegen haar eigen beleid door geen rekening te houden met deze gevolgen van Corona.
- 9. Het stadsdeel West is voortdurend betrokken geweest bij de activiteiten van Nemo en heeft veel projecten ondersteund met buurtsubsidies. Veel wethouders hebben projecten en evenementen officieel geopend. Het is ongewenst en onbillijk dat een buurtorganisatie met zoveel draagvlak en al 32 jaar actief in het stadsdeel, zomaar buiten het stadsdeel en buurtorganisaties om kan verdwijnen.
- 10. De opzeggingen passen niet in het gemeentebeleid voor dit gebied en al helemaal niet bij de beleidsdoelstellingen van de gemeente met betrekking tot stadslandbouw, uitbreiding ecologische zones, participatie en gezond bewegen. Integendeel de functie van de projecten van stichting Nemo op de schooltuinen (buurttuinhuis, bostuin, buurtmoestuin) passen juist in de volgende beleidskaders van betrokken overheden en instanties:

Gemeentelijke beleidskaders van de Nemo-projecten op de Schooltuinen in het Westerpark

1. Nota Strategisch Huisvestingsplan Schooltuinen door Mieke Ronschetti, vastgesteld door de Gemeenteraad juli 2019; gericht op o.a. het versterken van de buurtfunctie van schooltuinen en een bredere toegankelijkheid. Gepleit wordt voor een pilot "experiment tuinieren door buurtbewoners buiten reguliere openingstijden". Ook wordt gepleit voor een creatieve inrichting om de toegankelijkheid voor de buurt te vergroten. De Nemo-projecten passen volledig in dit plan van de gemeente.
- 2. De Tuinen van Westerpark, plan tot versterking van de volkstuinparken in Groot Westerpark, 2018. Plan voor de verruiming van de openstelling, waarin ook de verbinding met de schooltuinen is opgenomen. Al vele jaren werkt Nemo samen met de tuinparken met wandelingen en evenementen. De huidige gerealiseerde openstelling wordt echter geblokkeerd door de schooltuinen.
- 3. Structuurvisie Amsterdam 2040 met veel aandacht voor het Westerpark als onderdeel van de Brettenzone en de Hoofdgroenstructuur, gericht op het versterken van ecologische zones, het verbeteren van wandelverbindingen en betere integratie van de tuinparken.
- 4. Een toekomstbestendig Westerpark in het perspectief van Haven-Stad. 2019, Nota v Uitgangspunten:
  - a. Gebiedsoverstijgende- en landschappelijke lijnen worden versterkt.
  - b. De openbare ruimte, incl. de entrees naar het park, wordt uitgebreid en meer samenhangend gemaakt.
  - c. De historische landschappen worden gehandhaafd en waar mogelijk versterkt.
  - d. De natuurwaarden (o.a. bomen en struiken) worden gehandhaafd en versterkt.
  - e. Het park wordt duurzaam ontwikkeld.
  - f. Het proces van planvorming en uitvoering binnen de functies wordt samen met gebruikers uitgewerkt. Nemo heeft een actieve inbreng gehad in de inspraakrondes en haar visie in een notitie uitgewerkt.
- 5. Startnotitie opgave Westerpark in balans 2018: Het Westerpark heeft een belangrijke functie voor de buurt, maar ook voor de stad. Grote bedreiging is verschraling van de openbare ruimte. Om dit te voorkomen zijn extra inzet en investeringen in het openbare groen nodig.
- 6. Gebiedsplan 2020 Westerpark. Focusopgave 6: Samen met bewoners werken aan een autoluw, groen, schone en duurzame leefomgeving. "We ondersteunen bewoners met duurzame initiatieven."
- 7. LaBGroen De Bretten, een initiatief van Stadsdeel Nieuw West verzamelt ideeën uit de buurt voor de Bretten gericht op het versterken van buurtfuncties en de uitbreiding van wandelmogelijkheden. Nemo leverde informatie over wandelmogelijkheden en knelpunten voor het Ontwikkelboek (2020).

Verder participeert Nemo in het project Westerparkgaard; een plan voor het plaatsen van voedselbosbakken en een wormenhotel bij de ingang van Nemo in het Westerpark; een gezamenlijk plan van Nemo, Woeste Westen en Groene Hoogte. Ook sluiten de plannen van Nemo aan bij de initiatieven van de tuinparken Nut&Genoegen en Sloterdijkermeer met hun verzet tegen de huurverhogingen. De tuinparken willen net als Nemo zelf oplossingen en mogelijkheden creëren voor openstelling, ecologisch beheer, natuureducatie en recreatief medegebruik.

Het punt is dat we een gewaardeerde buurtfunctie vervullen met groene sociale activiteiten en natuureducatie. Dat we bewoners op open dagen laten kennis maken met duurzaam tuinieren en voedsel verbouwen (stadslandbouw) en dat het meerwaarde heeft voor de schoolkinderen te laten zien dat dit type voedselteelt (permacultuur) waardevol is. Ook dat we een waardevol stukje stadsnatuur beheren en bijdragen aan natuurbeleving voor bezoekers en vrijwilligers. Dat dit met maatwerkbeheer en aandacht voor natuurontwikkeling er toe heeft geleid dat vele vogelsoorten waaronder de ijsvogel hier een vaste plek hebben gevonden. Ons vertrek zou een groot gat in het natuur- en milieu-educatie aanbod betekenen voor stadsdeel West. En dat de argumenten van de schooltuin om die 1% van het terrein erbij terug te krijgen een gelegenheidsargument is om derden te weren van medegebruik van het terrein. Het benutten van een voormalige beheerderswoning voor opslag van 'spullen' is een willekeurig en disproportioneel voornemen om medegebruik te stoppen. De schooltuin heeft onlangs een grote opslag met veel overruimte laten bouwen met grote vlakken verharding ten koste van groen. In die zin is niet uit te sluiten dat het management van de schooltuinen ook de stadsnatuur rond de beheerderswoning eenzelfde lot is beschoren en gaat verdwijnen. Daarmee gaat een stukje geschiedenis en natuurwaarde van deze bijzondere plek verloren. Het weren van medegebruik druist in tegen het streven voor meer openbare functies in dit deel van het Groengebied. In het plan "Een toekomstbestendig Westerpark", Haven-Stad gerelateerd, wordt juist de oost-ingang opengesteld als route naar de Volkstuinen. In die zin is het voor de sociale veiligheid en toezicht beter als er in het weekend en buiten kantoortijden een oogje in het zeil kan worden gehouden door de Nemo-leden. Bij die openstelling is medegebruik ook aan de orde en is de maatregel van huuropzegging nu zinloos. Ook stond in de plannen voor Groot Westerpark in deze hoek ook een (groot) Natuur- en Milieueducatiecentrum gepland. Dat drijft doorgaans op vrijwilligers zoals IVN. Dat ga je nu opheffen en over een paar jaar weer proberen op te bouwen met vrijwilligers? De aanval op het sociaal-maatschappelijk karakter van Nemo en de verzakelijkte toon is op zijn zachtst gezegd vreemd nu het beleid is groene initiatieven bij instellingen en bewoners te stimuleren. Heeft de wethouder de eigen dienst Grond en Ontwikkeling nog wel in de hand? En strookt dit afbraakbeleid met de ambities uit de Groenvisie, Duurzaamheid en participatiekoers?

VERZOEKSCHRIFT

Dit bezwaarschrift sluiten wij af met een verzoekschrift. Wij vragen uw inzet om de opzeggingen ongedaan te maken en uw steun voor het beleids/werkplan van Nemo voor de komende jaren op het terrein van schooltuinen in het Westerpark.

BELEIDS/WERKPLAN NEMOLAND WESTERPARK – 2021/2022

Nemoland speelt met dit beleids/werkplan concreet en praktisch in op actuele ontwikkelingen in Groot Westerpark, bij de Schooltuinen en de tuinparken. Het projectplan is gericht op de korte termijn, en daarmee het creëren van mogelijkheden voor de lange termijn.

1. Buurtmoestuin.

De buurtmoestuin ligt direct aan het verbindingspad tussen de schooltuinen en het tuinpark. Door de pilot openstelling Schooltuinen/Tuinpark Nut&Genoegen wordt de buurtmoestuin veel duidelijker een openbare buurtvoorziening.

2. Voorpost Overbrakerpad

Met toestemming van het stadsdeel heeft Nemo aan het Overbrakerpad een voorpost ingericht om het aanbod van Nemoland zichtbaar te maken, met een uitdeeltafel, picknickbank, informatiebord en een kruidenpluktuin in een houten bak. Nemo wil de functie van deze plek versterken en uitbreiden met grote voedselbosbakken (Westerparkgaard), een wormenhotel en meerjarige planten die volgens de voedselbos methode worden geplant als kleine duurzame ecosystemen.

3 Verhalenkoel

Nemo verzamelt in en rond de bostuin de verhalen over het onbekende Westerparklandschap, en vertelt ook verhalen van buurtbewoners over het landschap en de natuur van hun jeugd en hun (groot)ouders. Het doel van het project Verhalenkoel is om buurtbewoners te betrekken bij de stadsnatuur en de geschiedenis van het stadslandschap, door ook de eigen verhalen over de natuur van hun jeugd en hun (groot)ouders te (laten) vertellen. De wilde natuur van Nemoland en het historische onaangestaste landschap rond de Spaarndammerdijk en de Waternatuurtuin is daarvoor uitermate geschikt. Activiteiten: sprookjeswandelingen voor peuters/kleuters naar de verhalenhut; verhalenspeurtochten/ games; wandeltheater; evenementen met theater onderweg; Soelen: film/docudrama, excursie en gedichten over luthof Soelen.

4 Buurttuinhuus

De voormalige dienstwoning functioneert als NME-centrum, ontmoetingsplek voor vrijwilligers/ buurtbewoners, wandelcentrum, verhalencentrum en als activiteitencentrum voor organisaties met de natuur als inspiratiebron.

Visie van Nemo

Op korte termijn:

1. Participeren in de 'pilot opstelling wandelverbinding tussen Westerpark, Schooltuinen en Tuinpark Nut&Genoegen' door het bieden van faciliteiten, beheerdersfuncties en buurtactiviteiten.
2. In het kader van Nota Strategisch Huisvestingsplan Schooltuinen functioneren als pilot 'tuinieren door buurtbewoners buiten reguliere openingstijden' met een creatieve inrichting om de toegankelijkheid voor de buurt te vergroten.

Op lange termijn:

1. Het ontwikkelen van Nemoland (gebouw en tuinen) als natuur/milieucentrum voor natuureducatie/ participatie, wandelen en als bezoekers/infocentrum voor de Brettenzone (Groot Westerpark/Bretten) en de radiaal West naar de duinen.
2. De buurtmoestuin in samenwerking met de schooltuinen uitbouwen tot een voorziening voor stadslandbouw, permacultuur en natuurparticipatie in/voor/door de buurt.
3. Nemoland ontwikkelen als verhalencentrum/kindernatuurtheater voor het beleven/uitbeelden van natuursprookjes, bushcraft en verhalen over de geschiedenis van het Westerparklandschap.

Bijlagen: Achtergrondinformatie en Inspraaknotitie van Nemo voor Groot Westerpark

In afwachting van uw reactie

Bestuur Nemo
Peter Spruijt
Mathilde Andriessen
Vincent Rottier

Stichting Nemo
Overbrakerpad 2
1014 AZ Amsterdam
tel. 020-6817013
voetpaden@gmail.com
www.stuinen.nl

Nemoland Westerpark
Overbrakerpad 2
1014 AZ Amsterdam
0653604513
whatsapp 0614283249
www.nemoland.nl
info@nemoland.nl

ONTRUIMINGSBEVEL VOOR NEMOLAND WESTERPARK

Manager Schooltuinen wil dat Nemo buurttuinhuis, buurtmoestuin en sprookjestuin verdwijnen uit Westerpark

Midden in Corona-tijd en zonder aanleiding of een geloofwaardige reden moet de vereniging Nemo verdwijnen uit het Westerpark. Terwijl Nemo de grootste moeite heeft de Corona-perikelen te overleven, heeft de gemeente op 30 november jl. per 1 maart 2021 de huur opgezegd en de moestuin wordt al half januari weggeploegd. En dat zonder enige compensatie, overgangsregeling of beroepsmogelijkheid. Dat betekent letterlijk de nekslag voor het bestaan van de vereniging Nemo als wandel&natuurorganisatie al 32 jaar actief in het Westerpark, en 12 jaar op het terrein van de Roos Schooltuinen met het buurttuinhuis, de biologische buurtmoestuin en de legendarische bostuin.

Het toenmalige stadsdeel Westerpark heeft in 2008 de voormalige dienstwoning van tuinman Bert Ydema op de schooltuinen aan Nemo toegewezen omdat ze het leegstaande gebouw met bostuin een sociaal-culturele bestemming wilde geven. Dat paste in het beleid van het stadsdeel om in het 'nieuwe Westerpark' buurtorganisaties actief te betrekken bij sociale en ecologische groenprojecten; zoals de kinderboerderij, Buurtboerderij, Woeste Westen, waternatuurtuin en tuinparken. In deze visie stond ecologie, natuureducatie en natuurbeleving centraal, gericht op openstelling en participatie. Ook in de toekomstplannen voor Groot Westerpark is deze visie de leidraad in dit gebied.

In de geest van oertuinman meester Bert Ydema

De activiteiten van Nemo waren bedoeld als aanvulling op het huidige concept van de schooltuinen. Al 100 jaar is dit concept nauwelijks veranderd. Elk kind krijgt een eigen minituintje met naambordje en de educatie is heel schools. Maar Nemo wilde daarnaast alternatieve schooltuinconcepten aanbieden; zoals het integreren van permacultuur (andere tuinvormen, meer samenwerking, biologische teelt), wilde eetnatuur en allochtone tuin/eetculturen uit de buurt. En heel belangrijk: niet alleen natuurbeleving vanuit weetjes en technieken, maar ook vanuit natuurmythen en het beleven van elementen, natuurkrachten en rituelen. In de oude woning van 'oertuinman' meester Bert Ydema wilde Nemo de inspiratie van Bert behouden en voortzetten, want hij creëerde daar een 'groene hemel', nam kinderen mee naar zijn wilde bostuin en vertelde daar de mooiste verhalen. Waar later 'Nemoland' zou komen was de stilste en donkerste plek van Amsterdam, en ook de meest geheimzinnige. Daarom voelt Nemo zich daar zo thuis en worden kinderen aangetrokken door het 'droombos'.

Samen met de schooltuinen

Tot de opheffing van de stadsdelen in 2014 werden de schooltuinen beheerd door stadsdeel West, en het stadsdeel stimuleerde de activiteiten van Nemo op de schooltuinen. Veel wethouders en raadsleden zijn langs geweest en hebben allerlei projecten en evenementen gesteund en officieel geopend. Nemo zag haar positie op de schooltuinen als een win-winsituatie en organiseerde allerlei activiteiten voor en met de schooltuinen waarvoor de schooltuinen geen tijd of middelen had. Dat waren bijvoorbeeld de organisatie van natuur- en vogelexcursies, sprookjes-wandelingen voor peuters, open dagen, wandelevenementen, de verzorging van dieren, de bouw van twee ijsvogelwanden, het schoonmaken van nestkastjes, bushcraft workshops en vrijwilligerswerk. Nemo ontdekte de sporen van het 18e eeuwse luthof Soelen van koopman Beudeker dat hier ooit gelegen had en bracht het bestaan van Soelen en Beudeker tot leven via theaterwandelingen en film. Om de activiteiten van groene organisaties in de buurt te bundelen zette Nemo het buurtschap Overbraeck op met de organisatie van open dagen en groene markten. Het buurttuinhuis werd een ontmoetingscentrum voor buurtmaaltijden, natuureducatie, startpunt/infocentrum voor het wandelen in de Bretten en vrije ruimte voor buurtorganisaties met de natuur als inspiratiebron. Zo ontstond 'Nemoland' als kruispunt, theater en werkplaats voor buurtgerichte natuurbeleving.

Nemo werd partner van de toenmalige gemeentelijke uitkeringsorganisatie DWI door het aanbod van tientallen participatiebanen die bij Nemo, in de schooltuinen en in de Bretten werkervaring opdeden. Twee van hen stroomden door naar de schooltuinen en werden daar vaste medewerker (met de belofte van een vaste baan die ze nooit kregen). Ook begeleidde Nemo talloze stagiaires. De bostuin met de geheimzinnige veenpoel werd het decor van sprookjeswandelingen voor kinderen met de 'real life' verschijning van Mathilde en Peter als waterfee Swawa en aardgeest Pier, met Vincent als Beudeker. De jaarlijkse wandelevenementen "Bretten Walkabout" vanuit Nemo waren een spektakel waarbij het verleden van het Westerparklandschap werd uitgebeeld. Ook organiseerde Nemo de wandelingen van de Avondvierdaagse over de schooltuinen. Sinds 2012 mocht Nemo met een grote groep vrijwilligers op een ongebruikt stukje schooltuinen een biologische buurtmoestuin opzetten.

Harmoniseren, centraliseren en saneren

Na de opheffing van de stadsdelen gaat het beheer van de schooltuinen over naar de centrale stad, afdeling onderwijs als RVE (resultaatverantwoordelijke eenheid) met José Kokken als centrale manager. Haar beleid is erop gericht de lappendeken van buurtgerichte schooltuinen te harmoniseren, centraliseren en saneren. In 2015 volgt dan ook de eerste confrontatie met de Nemo-organisatie die natuurlijk niet past in haar organisatiemodel. Ook dan wordt bedreigd met de opzegging van de huur en Nemo moet de buurtmoestuin opgeven. De sfeer is akelig, afstandelijk en bijna vijandig. Maar dan krijgt Nemo voluit steun van het stadsdeel. De gebiedsbeheerder Paul Berkers zorgt ervoor dat Nemo mag blijven en dat de buurtmoestuin wordt gecompenseerd met een nieuw perceel, dichterbij de bostuin. Met tientallen vrijwilligers wordt de waardevolle biologische aarde verplaatst en creëert Nemo hier een prachtige biologische buurtmoestuin. De tuinproducten worden tegen een vrijwillige vergoeding uitgedeeld op de kraam aan het Overbrakerpad, naast de kruidenplukbak. Ook de activiteiten in het buurttuinhuis en de bostuin worden uitgebreid met allerlei buurtorganisaties die de natuur beleven als zingeving, met o.a. meditatie, yoga, tai chi, tekenen, klankconcerten, drumcirkels, verhalen vertellen/uitbeelden.

Maar steeds meer verschijnen donkere wolken. Er komt een nieuwe coördinator op de Roos schooltuinen die blijkbaar de opdracht krijgt de relatie met Nemo te bevriezen. De activiteiten en plannen van Nemo worden juist meer beperkt en zelfs de AED wordt opeens onbereikbaar. Maar in de tuin is de samenwerking tussen Nemo-vrijwilligers en de schooltuin-medewerkers uitstekend. Officieel krijgen de laatsten een spreekverbod, maar buiten de perken is het contact uitgesproken vriendschappelijk.

Intussen stemt de gemeenteraad voor het huisvestingsplan waarin de schooltuinen zich openstellen voor buurtinitiatieven en buurtmoestuinen. Ook laten ze bezoekers toe en de gemeente creëert een open wandelverbinding tussen het Westerpark en de tuinparken naar Sloterdijk via de schooltuinen. Nemo ziet eindelijk haar jarenlange lobby bekroond voor wandelroutes naar de Bretten, de uitbreiding van de buurtmoestuin/theetuin en de organisatie van sprookjes/theaterwandelingen. Nemo ziet haar eigen rol als scharnierpunt en katalysator van deze activiteiten en werkt deze visie uit in een projectplan voor korte en lange termijn.

Nemo wordt weggesnoeid in coronatijd

Maar tot verbijstering van het Nemoteam worden deze visie en alle plannen en projecten van Nemo gebaseerd op het eigen huisvestingsplan van de schooltuinen, afgeschoten door José Kokken. De biologische kweektuin en de bessenpluktuin voor kinderen moet verdwijnen 'voor opslag'. Het hek naar het tuinpark blijft de hele zomer dicht en Nemo krijgt de sleutel niet meer terug. Totdat eind november 2020 helemaal het doek valt met ongemotiveerde ontruimingsbevelen. Nemo moet verdwijnen uit de schooltuinen, zo snel mogelijk. De mededeling via MS Teams is kil en zakelijk, zonder enige compensatie of overgangsregeling. Nemo wordt als onkruid weggesnoeid. De kostbare biologische grond gaat omgeploegd worden. Het buurttuinhuis wordt opslagruimte en tijdelijk kantoor. Nemo weet allang dat de grond van de buurtmoestuin niet nodig is. Door Corona zijn er veel minder scholen. Ook willen veel scholen liever een eigen tuin rond de school, ondersteund door een motie van de gemeenteraad. De vraag is zelfs of de schooltuinen op dit terrein kunnen blijven. Ook het huis is niet echt nodig. Bovendien heeft Nemo altijd al het huis aan de schooltuinen aangeboden voor medegebruik, zoals Nemo altijd samenwerking en compromissen zocht. Maar dat was niet wederkerig. Een onmogelijke ontruiming midden in de 2e Corona-golf die Nemo keihard raakt was ook geen argument. Daar gaat het ook niet om. Nemo moet verdwijnen, alsof Nemo zelf een virusverspreider is...

En waarom? Het is een duidelijk conflict tussen het centralisatie- en harmonisatiemodel van de centrale stad (onderwijs resp. schooltuinen) en een buurtgerichte benadering zoals we die kennen uit de tijd van de stadsdelen. Zo werken gemeentelijke RVE's elkaar tegen en komen zij in conflict met stadsdelen. De schooltuinen zijn een ambtelijke moloch geworden zonder enige politieke controle, geïsoleerd van de buurt, de parkomgeving en gebiedsgericht beleid, met een grote verspilling van geld/middelen/materialen.

Het gaat Nemo allang niet meer om het eigen belang. Daarvoor is Nemo te lang actief in het Westerpark (32 jaar) en 12 jaar in de schooltuinen. Het gaat inmiddels om uitgangspunten waarmee het hele groengebied rond Nemo is opgezet en waarvoor het ooit bedoeld was. Zoals die ook in nota's en inrichtings/bestemmingsplannen verwoord zijn. Nemo wil haar 'erfenis' die hieraan bijdraagt (buurtgerichte biologische stadslandbouw, natuurbeleving door verhalen/sprookjes, wandelroutes, evenementen, natuurparticipatie) op een goede manier achterlaten en toekomstbestendig maken. En niet door een ongemotiveerd ontruimingsbevel laten wegsnoeien. Of misbruikt worden door argumenten die niet kloppen.

Oproep aan kinderen van Amsterdam: red de droomtuin!

Wat kan Nemo nog doen tegen de overmacht van de gemeentelijke RVE's in Corona-tijd? Natuurlijk zijn allerlei bezwaarmogelijkheden, verzoekschriften en een kort geding mogelijk. Ook kan Nemo op zoek gaan naar steun in de buurt, bij politieke partijen en in het stadsdeel. Eigenlijk wordt Nemo dan ook een soort RVE, met alleen maar ambtelijk taalgebruik en negatieve kritiek. Natuurlijk gaat Nemo niet uit zichzelf weg, maar moet Nemo zich vastketenen aan hekken, het buurttuinhuus barricaderen?

Liever zoekt Nemo de positieve steun van de kinderen van Amsterdam (en hun ouders en scholen). De natuur is er voor kinderen (en omgekeerd), dat is de toekomst! Door Corona zijn kinderen steeds verder weg gekomen van de natuur, en het 'natuurtekortsyndroom' veroorzaakt veel nare symptomen. Nemo roept kinderen op om de natuur niet te laten afpakken of te laten opsluiten tot alleen minituintjes met een naambordje. Natuur is in de eerste plaats magie, ontstaan uit wilde natuur en verbonden met dromen en mythen. Daaruit ontstaan kruiden, vruchten en groenten die kracht geven en mensen gezond maken, weerbaar tegen allerlei virussen.

Die magische natuur dreigt in stadsparken en schooltuinen afgesloten en ondergeploegd te worden. Er zijn nog veel kinderen die 'ergens' nog contact hebben met die oernatuur, misschien nog via hun oma in een ander werelddeel of tradities/rituelen thuis die calvinistische Nederlanders al generaties lang kwijt zijn. Of misschien wel in hun eigen dromen. Die (ex) calvinisten zijn goed in dijken bouwen, saneren, harmoniseren en centraliseren, maar in hun polders en op hun kolonies en plantages zijn ze het contact met de magie van wilde natuur kwijt geraakt. Zij kennen alleen nog de technieken van het temmen en indammen van de wilde natuur (geheime plekken waar het nog echt donker en stil is) en het verwijderen van alles wat woekert en ontembaar is.

Daarom hierbij een hartgrondige oproep aan alle kinderen van Amsterdam: kom (desnoods online) Naar de droomtuin en moestuin van Nemo, red de watergeest Swawa en de aardgeest Pier die Dreigen te verdwijnen in een rampzalige beeldenstorm, een fatale crash. Alleen kinderen kunnen dat voorkomen!

Swawa en Pier

Nemoland Westerpark

Natuurcoöperatie van/voor de buurt

Achter het Westerpark ligt het best bewaarde natuurgeheim van Amsterdam West: Nemoland bij de oude poel, een vrijland waar de natuur de regie heeft overgenomen, een wonderlijk niemandsland waar activiteiten ontstaan met de natuur als inspiratiebron

Terug naar de aarde

Nemoland Polen en Nemoland Westerpark vormen samen een natuurcoöperatie om mensen te verbinden met de aarde en te leven met wat de natuur biedt. 'Terug naar de aarde' is geen vlucht, maar het terugvinden van de bezieling van het landschap en symbiose met de natuur.

Nemoland Westerpark
Overboskpad 2
1914 AZ Amsterdam
020 6817013 - 06-53404513
www.nemoland.org
info@nemoland.nl

Aanbod

Wandelen

Wekelijks wandelingen en struintochten door de groengebieden van Groot Westerpark, de Bretten en de wijde omgeving van Amsterdam.

Buurtmoestuin

Met je handen in de aarde en daarna oogsten en uitdelen. Vrijwilligers gezocht!

Buurttuinhuus

Open huis van/voor de buurt voor activiteiten met de natuur als inspiratiebron, zoals Dzogchen Boeddhistische meditatie, sjamanistische trainingen, drumcirkels, klankconcerten, Tai Chi, meditatief schilderen, kruidenworkshops.

Uitdeelkraam en proeverij

Natuurproducten uit de Soelentuin en uit Nemoland Polen worden wekelijks uitgedeeld in het Westerpark en het buurttuinhuus.

Bretten Walkabout

Verhalenwandelingen: Op zoek naar het verleden: Lusthof Soelen, magische poelen, middeleeuwse dijken, heidense Friese watergeesten.

Info

Waar
In het nieuwe Westerpark (buurtschap Overbraeck) op het terrein van de Schooltuinen, tussen de Kinderboerderij, de Waternatuurtuin en tuinpark Nut&Genoegen. Goed bereikbaar met openbaar vervoer (bus 21, tram 10).

Wat
- afgelegen verwoerde bostuin met veenpoel en ijsgebied
- buurttuinhuus met studio, grote keuken, kantoor en werkplaats
- buurtmoestuin, boomgaard en kruidentuin; aansluitend op:
- het natuurpad (kabouterpad) rond de schooltuinen en wandelroutes door de volkstuinten

Voor wie
Nemoland is een activiteit van natuur/buurtcoöperatie Nemo zonder winstoogmerk. Deelnemers en vrijwilligers dragen op hun eigen manier bij aan het voortbestaan van Nemoland, afhankelijk van ieders talent en enthousiasme.

NEMOLAND ZOEKT INSPIRATIE EN TALENTEN
van wandelaars velders
schoufelaars fantasisten
verhalenvoortellers
(stads)boeren knutselaars
donateurs muzikanten
dromers dichters
vluchtelingen tuinders
natuurkidds losers ict-ers
kruidenzoekers vuurmakers
schilders acteurs tekonaars
studenten struïners
gelukzoekers snoeiers
survivors, jou!

Nemoland biedt mogelijkheden voor vrijwilligers, stages en participatieprojecten. Nemo is een erkend leerbedrijf en heeft ervaring met het organiseren van (natuur)activiteiten voor mensen met een beperking.

PROJECTEN

- organiseren van buurtwandelingen
- onderhoud van de buurtmoestuin, de boomgaard en de wilde eetnatuur
- uitbreiden van de uitdeelkraam en proeverij
- workshops bushcraft: leren overleven in de natuur
- maken van een film/theaterproductie over natuur: en lokale legenden
- wandelplan voor de Brettenzone met het inventariseren van voetpaden en maken van routes
- Bretten geschiedenisproject: op zoek naar herinneringen, verhalen en mythen
- organiseren van een natuurfestival voor de buurt

Rechtsboven: Mathilde als waterfee Swawa bij de poel

Rechts: Mathilde en Andreas+ tuinpionier van Nemo

Onder: Bostuin met poel
Uitdeelkraam van buurtmoestuin met r.o. met hoed: tuinvrouw Gerda

